

Handläggare
Siri Andersson
Telefon: 0850822048

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2017-09-21

Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022, utgår från FNs konventioner om mänskliga rättigheter och allmänna förklaring och syftar till att vara ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Förvaltningen är positiv till programmet och välkomnar ett stadsövergripande program för allas lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och uttryck. Förvaltningen tycker det är bra att kommunstyrelsen ansvarar för att tillhandahålla grundutbildning men efterlyser fler konkreta arbetsätt. Liksom programmet anser förvaltningen det viktigt att arbetet sker inom ordinarie rutiner för planering och uppföljning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering. Lokala rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet har getts tillfälle att yttra sig över remissen. Ärendet behandlades i samverkansgrupp 5 september 2017 och i förvaltningsgrupp 12 september 2017.

Ärendet

En remiss från kommunstyrelsen gällande program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022, inkom till Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd den 28 juni 2017. Yttrande önskas senast den 25 september 2017.

Det föreslagna programmet utgår från FNs konventioner om mänskliga rättigheter och allmänna förklaring och syftar till att vara ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska, så långt som möjligt, även tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda.

Programmet anger inte specifikt vilka nämnder och bolagsstyrelser som ska göra vad. Tanken är att verksamheterna själva, i sin ordinarie planering, ska konkretisera vilka aktiviteter de behöver genomföra inom utpekade fokusområden för att nå stadens mål. Kommunstyrelsen ansvarar för att i samband med genomförandet av programmet tillhandla hålla introducerande utbildningar för nämnder och bolagsstyrelser och andra nyckelpersoner.

Programmets övergripande inriktning är att alla i Stockholm har samma möjlighet och makt att forma samhället och sina egna liv utan att begränsas av exkluderande normer kopplat till kön, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning. Det övergripande målet har sedan brutits ner in i fem fokusområden.

Fokusområden

1. Våld, diskriminering och andra kränkningar mot hbtq-personer ska upphöra
2. Unga hbtq-personer ska ha lika rättigheter och möjligheter
3. Hbtq-personer ska ha likvärdigt stöd, omsorg och vård
4. Hbtq-personer ska ha likvärdig tillgång till kultur, idrott och fritid
5. Staden ska samverka med civila samhället för hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter

Genomförande och uppföljning

I programmet beskrivs ansvarsfördelning, övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras.

- **Ansvar:** Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för genomförande av programmet. Detta görs inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.
- **Kunskap:** Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att det finns god kompetens i organisationen för att inkludera ett hbtq-perspektiv i verksamheten, dvs. inte utgå från att alla identifierar sig som män eller kvinnor, att alla är cispersoner eller attraheras av motsatt kön.
- **Normkritiskt förhållandesätt:** Ett normkritiskt förhållningssätt, ibland kallat normmedvetet, handlar om att man i verksamheten fokuserar på och granskar de normer och strukturer som leder till att människor kränks, diskrimineras eller osynliggörs.
- **Konsekvenser för verksamheten:** Samtliga bolagsstyrelser och nämnder behöver säkerställa att grundläggande och tillräckliga kunskaper finns för att programmet ska kunna implementeras och nå framgång i verksamheterna. Kunskapsutveckling om hbtq-personers livsvillkor och situation behöver ske löpande.

Förvaltningens synpunkter och bedömning

Förvaltningen är positiv till programmet och välkomnar ett stadsövergripande program för allas lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och uttryck. Förvaltningen anser det betydelsefullt att uppdraget kring hbtq-personers rättigheter formuleras tydligt och är en del av det övergripande arbetet med mänskliga rättigheter. Programmet poängterar att detta arbete ska ske inom ordinarie planering och uppföljning av verksamheterna, något som förvaltningen håller med om.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 0850823017
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen tycker det är bra att kommunstyrelsen ansvarar för att tillhandahålla grundutbildning för nämnder och bolagsstyrelser. Förvaltningen efterlyser konkreta metoder och arbetssätt för hur stadens verksamheter ska arbeta för att säkerställa att ett hbtq-perspektiv införlivas. Det behövs även fortbildning och metodstöd kring hur verksamheterna ska anlägga ett normkritiskt perspektiv på

ordinarie verksamhet. Förvaltningen önskar att arbetet för att synliggöra hbtq-personers livssituation och upplevelser sker stadsövergripande och att det också är viktigt att ordinarie rutiner, arbetssätt och styrsystem är anpassade och utformade för att inkludera målgruppen.

Förvaltningen ser positivt på att stadens nämnder och bolag uppmuntras samverka med civilsamhälle och föreningsliv. Det är viktigt att ta vara på den kunskap och erfarenhet dessa aktörer besitter om målgruppen hbtq-personer.

Bilagor

1. Remissunderlag

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp (Huvudansvarig)	2017-09-05
Linda Palo (Ansvarig)	2017-09-05